

Datum	28 oktober 2021	Contactpersoon	ing. D. Strijards
Onderwerp	Opmerkingen consultatieversie regeling Groenprojecten	E-mail	dstrijards@heijmans.nl

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij ontvangt u mijn reactie op persoonlijke titel op de consultatie met betrekking tot het wijzigen van de regeling Groenprojecten.

1. Artikel 1 haalt aan de term "Energie-index". Dit is sinds 1 januari 2021 geen term meer in de wetgeving, maar dient te worden aangeduid als 'energielabel' of 'energieprestatie-indicator'. Uiteraard zullen er nog bestaande gebouwen zijn die een energie-index bezitten, maar per 1 januari 2021 is er sprake van samensmelting van eisen voor bestaande bouw en nieuwbouw welke getoetst worden volgens de NTA8800. Zie ook het per 1-1-2021 actueel geworden "Besluit Energieprestatie gebouwen". Het is aan te bevelen om (in verband met de overgangperiode van 10 jaar van geldigheid van een energielabel) beide termen te benoemen of bij de term 'energie-index' aan te geven dat dit de vóór 1 januari 2021 geldende term was;
2. Subcategorie 4.1.4 Warmteopwekkers: de keuze voor de gekozen minimale rendementen zou nader mogen worden toegelicht. Uitdaging tot innovatie/verbetering van producten werkt beter als de grenswaarde variabel is. Er kan bijvoorbeeld ook gekozen worden voor een percentage (met als basis de normwaarde volgens NTA8800) dat in tijd steeds toeneemt of af en toe wordt bijgesteld;
3. Categorie 5.1. Hier lijkt het energieverbruik tijdens exploitatie gelijkgetrokken te worden met milieuprestatie van een gebouw (MPG) door deze in één categorie te benoemen. Maar dit zijn twee verschillende zaken. Het winnen van grondstoffen, het tot stand komen van materialen (productie), vervoer en verwerking, en uiteindelijk afvoer, is input voor de MPG. Echter worden hierin 18 milieubelastende criteria meegenomen, waarbij CO2 er één van is. Het toevoegen van materiaal aan een gebouw, is per definitie slecht voor de MPG, maar kan gunstig zijn voor het energieverbruik tijdens exploitatie. De term 'Duurzaam bouwen' (Projectcategorie 5) lijkt hiermee niet duidelijk gedefinieerd;

4. Subcategorie 5.2.1 en 5.2.2: Is de genoemde energielabelklasse volgens de nieuwe systematiek voor energielabels? A+++ staat inmiddels voor nieuwbouw-kwaliteit.
5. Categorie 5.5: Voor kantoorgebouwen is de huidige Bouwbesluit-eis voor EP 2 40 kWh/m²/jaar. Woongebouwen hebben als eis voor EP 2 50 kWh/m²/jaar. Kantoorgebouwen en woongebouwen hebben een soortgelijk volume. Voor woongebouwen wordt echter de eis voor BENG 2 op 50% gelegd, maar voor kantoorgebouwen op BENG 2 < 0 kWh/m²/jaar. Dat is een onduidelijke keuze. Het is beter om kantoorgebouwen gelijk te trekken met woongebouwen of onderscheidt te maken tussen laagbouwkantoren en hoogbouwkantoren net als dat bij woningbouw is gedaan;
6. Categorie 5.5: tussen c en d ontbreekt het woord 'of' zoals dat wel bij woningbouw aanwezig is. Nu moet er aan beiden worden voldaan. Zie ook punt 4 voor de afweging of de MPG het juiste stuurmiddel is;
7. Categorie 5.5 e no 2: Is de genoemde 8,5 een gemiddelde van de 5 genoemde onderdelen of moeten alle 5 de onderdelen een 8,5 scoren? Energie en Milieu zijn 'bijtende' onderdelen (zie ook punt 4). Mogelijk dat de DPG-methodiek hier in een oplossing kan voorzien;
8. Pagina 28: De gebruikte link naar SBRcurnet is niet actueel;
9. Tabel 3: zie opmerking punt 6
10. Categorie 5.6 d: daar staat één '+' te veel;
11. Categorie 5.6 e no 1: Deze categorie gaat over Renovatie utiliteitsbouw, maar verwijst naar BREEAM-NL Nieuwbouw 2020. Volgens hoofdstuk 1.5 van deze richtlijn, is de richtlijn geschikt voor nieuwe gebouwen en dus niet voor renovaties;
12. Categorie 5.6 e no 2: Zie opmerking punt 8;
13. Categorie 5.7 b: zie opmerking punt 8;
14. Pagina 63, alinea onder 3. Hier worden de termen 'duurzame economie' en circulaire economie' op één hoop gegooid, terwijl het twee verschillende economieën zijn. Het is beter deze zinnen te verwijderen en het streven, dat wordt benoemd in de volgende zin, te beschrijven;
15. Pagina 63, de link naar voetnoot 12 werkt niet. Men kan zich sowieso afvragen of we nu al weten wat over (bijvoorbeeld) 25 jaar schadelijk is. Denk bijvoorbeeld aan producten als asbest die in het verleden veelvuldig zijn toegepast omdat we toen nog niet wisten wat we nu wel weten;
16. Pagina 65 3.2.1 de eerste zin is onjuist. Minder gebruik van grondstoffen is geen doel van de circulaire economie. Het gebruik van schaarse grondstoffen terugdringen en sturen op hergebruik wel. Evenals de eerste R van het 10-R model. Een grondstof die onze aarde blijft aanmaken en waarbij het gebruik er van geen schade oplevert, kunnen we toch ook gerust blijven toepassen? Graag een juiste formulering toepassen;
17. Pagina 65, de overige paragrafen: Daar lees ik vooral het efficiënter maken van productieprocessen. Men mag er van uitgaan dat marktpartijen dat zelf oppakken. Voor de genoemde onderwerpen zou inzichtelijk gemaakt moeten zijn wat de te verwachten CO₂-reductie in de keten is;
18. Pagina 72 3^e alinea. In de zin "Herbestemming is per definitie duurzaam" is de term 'per definitie' misleidend. Stel dat een kantoorgebouw van 10 jaar oud wordt omgeturnd tot woningen, dan kan men vraagtekens zetten bij het ontwerp en dus de duurzaamheid van dat kantoorgebouw. Als de gevel van dat betreffende kantoorgebouw wordt gesloopt en niet wordt hergebruikt, spreken we niet van 'duurzaam'. Het is beter hier een zin te plaatsen in de richting als 'Hergebruik van bestaande casco's voor andere gebruiksfuncties, kan bijdragen aan CO₂-reductie', of iets dergelijks. De eerste twee zinnen onder 5.6 beschrijft wel beter de positieve kanten van hergebruik;
19. Pagina 73-74 5.5. Zie punt 5;

20. Pagina 74 5.6 eerste alinea derde zin. Wederom wordt hier de term 'per definitie' gebruikt. Zie punt 18. Instandhouding van het bestaande kan beter zijn dan nieuwbouw, maar dat hoeft niet zo te zijn. Uiteindelijk gaat het om de CO2-reductie op lange termijn in vergelijking met wat er stond.

Mocht er behoefte zijn aan afstemming met betrekking tot de opmerkingen dan kunt u contact met mij opnemen via het emailadres dstrijards@heijmans.nl.

Met vriendelijke groet,

ing. D. Strijards
Senior Adviseur Energie & Duurzaamheid
Heijmans Wonen